

Број/Број: 04/2,03/11-05-1-37/13
Сарајево/Sarajevo: 10. 4. 2013. godine

**KOLEGIJU PREDSTAVNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH
KOLEGIJU DOMA NARODA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH
ČLANOVIMA DELEGACIJE PSBiH U INTERPARLAMENTARNOJ UNIJI
ČLANOVIMA KOMISIJE ZA VANJSKE POSLOVE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH
KOLEGIJU SEKRETARIJATA
SEKTORU ZA MEĐUNARODNE ODNOSI I PROTOKOL**

***Predmet: Izvještaj sa 128. zasjedanja Skupštine Interparlamentarne unije, održane
od 22. do 28. marta 2013. u Quitou, Ekvador***

U Quitou je od 22. do 27. 3. 2013. održano 128. proljetno zasjedanje Skupštine Interparlamentarne unije u čijem je radu učestvovala i Delegacija Parlamentarne skupštine BiH u kojoj su bili: Drago Kalabić, predsjedavajući Delegacije PSBiH u IPU-u, te Nermina Čemalović i Mato Franjičević, zamjenici predsjedavajućeg.

Na zasjedanju je učestvovalo više od 1150 parlamenataraca iz 119 zemalja članica. Svečano otvaranje zasjedanja održano je 22. 3. 2013. u prisustvu predsjednika Ekvadora Rafaela Correa Delgada. Pozdravljajući delegate, predsjednik je izrazio zadovoljstvo činjenicom da je jedna mala zemlja Latinske Amerike uspjela dobiti priliku i okupiti gotovo sve parlamente svijeta u vremenu kada država provodi radikalne promjene kako bi pobijedila nepravde i nejednakosti akumulirane proteklih godina. Istaknuo je da Ekvador prolazi kroz dinamičan proces razvoja.

Delegatima se na otvaranju obratio i predsjednik Interparlamentarne unije Abdelwahad Radi, koji je podsjetio na značaj Interparlamentarne unije kao jedne od najstarijih i najvećih međunarodnih organizacija. Rekao je da je, iako ne postoji jedan svjetski parlament, IPU najbliža da to postane, budući da zakondavci koji donose odluke i razmjenjuju mišljenja na globalnom nivou dolaze iz skoro svih zemalja svijeta. Istaknuo je značaj tema zasjedanja zbog turbulentnih vremena, ekonomske krize i oružanih sukoba s kojima se svijet danas suočava, a koji doprinose destabilizaciji i neizvjesnosti populacije, što rezultira tragičnim porastom nasilja koje prelazi granice i predstavlja globalnu prijetnju. Pozvao je na nastavak dijaloga kako bi se postigao mir među narodima. Tokom svog govora Radi je podsjetio da vlast nije samo privilegija nego odgovornost. Apelirao je na parlamentarce da se uključe u

borbu protiv genocida i nasilja na ženama, ističući da se, prema statistikama, broj takvih žrtava povećava iz dana u dan. “Čvrsto sam uvjeren da parlamenti imaju moć da pomognu stvaranju drugačijeg, boljeg svijeta, jednostavno ispitujući politike, ratificirajući međunarodne sporazume, donoseći zakone i pozivajući vlade na odgovornost za ono što im je činiti ili ne činiti. Parlamenti također imaju odgovornost da zastupaju interese svih ljudi”, rekao je Radi.

Na zasjedanju je usvojen sljedeći dnevni red:

- 1. Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika 128. zasjedanja Skupštine IPU-a;**
- 2. Razmatranje zahtjeva za uvrštavanje hitne tačke u dnevni red;**
- 3. *Ogovornost za zaštitu: Uloga parlamenata u zaštiti života – o ovoj temi raspravljao je Prvi stalni komitet za mir i međunarodnu sigurnost;***
- 4. *Fer trgovina i inovativni mehanizmi finansiranja za održivi razvoj – o ovoj temi raspravljao je Drugi stalni komitet za održivi razvoj, finansije i trgovinu;***
- 5. *Korištenje medija, uključujući društvene mreže kako bi se poboljšala uključenost građana i demokratija - Treći stalni komitet za demokratiju i ljudska prava;***
- 6. Posebna sjednica o ravnopravnosti spolova i gender osjetljivim pralamentima;**
- 7. Izvještaj Komiteta IPU-a za poslove UN-a.**

Ad.1. Izbor predsjednika 128. zasjedanja Skupštine IPU-a

Za predsjednika Skupštine aklamacijom je izabran Fernando Cordero Cueva, predsjednik Nacionalne skupštine Ekvadora, a za njegove zamjenike A. Burke iz Parlamenta Australije i O. Reyes iz Parlamenta Salvadora. Predsjednik Cordero rekao je da je za njega velika čast predsjedavati radom Skupštine. Svjedoci smo, rekao je, nedostataka i posljedica trenutnog globalnog ekonomskog sistema koji karakterizira siromaštvo, pojačana nejednakost među ljudima, ekološke katastrofe, nesigurnost i isključenost, te je stoga naglasio važnost tema zasjedanja, posebno u kontekstu velikih globalnih konsultacija s ciljem oblikovanja novih Milenijskih ciljeva razvoja poslije 2015. Posebno je naglasio važnost glavne teme zasjedanja: *Od ekonomskog rasta do svrhovitog razvoja „Dobar život“: Novi pristupi, nova rješenja*” kao prilike da parlamentarci iz cijelog svijeta razmijene iskustva i predlože rješenja.

Ad.2. Razmatranje zahtjeva za uvrštavanje hitne tačke u dnevni red

Rasprava o hitnoj tački održana je u nedjelju, 24. 3. 2013. u popodnevnim satima. Predsjednik je informirao delegate da su pristigla ukupno tri zahtjeva za razmatranje:

- Da li se namjerno uništavanje svjetske kulturne baštine može smatrati zločinom protiv čovječnosti? Uloga parlamenata u: 1) donošenju odgovarajućih zakona koji garantiraju zaštitu svjetske kulturne baštine i 2) razvijanje odredbi međunarodnog krivičnog prava koje kriminaliziraju ozbiljne napade na kulturnu baštinu čovječanstva –Maroko

- Uloga parlamenata u donošenju zakona koji dekriminalizira homoseksualnost i homoseksualna djela između odraslih ljudi - Novi Zeland
- Status sirijskih izbjeglica: Uloga parlamenata u postizanju sigurnosti i humanitarnih uticaja na krizu u Siriji kroz vršenje pritiska na svoje vlade da preuzmu međunarodnu i humanitarnu odgovornost prema sirijskim izbjeglicama i podrže susjedne zemlje da ih prime – Jordan

Nakon žustre rasprave za hitnu tačku dnevnog reda izglasan je prijedlog Jordana. Raspravi je prethodio kratki izvještaj delegata iz Parlamenta Jordana. On je prisutne upoznao s alarmantnom situacijom koja se tiče broja sirijskih izbjeglica kojih je u samo tri prva mjeseca 2013. godine više od 420 000. Skrenuo je pažnju na to da obećana pomoć do sada nije pružena. Delegati su izrazili duboku zabrinutost za stanje sirijskog naroda te izrazili solidarnost s raseljenim licima i izbjeglicama. Posebno je izražena zabrinutost da neke zemlje mogu biti prisiljene da zatvore svoje granice pred novim valom izbjeglica.

Nakon trosatne rasprave konsenzusom je usvojena rezolucija koja poziva zaraćene strane u Siriji da odmah prekinu nasilje i pronađu mirno rješenje sukoba, te poziva zemlje članice IPU-a da vrše pritisak na svoje vlade kako bi finansijski podržale sirijske izbjeglice.

Ad.3. Ogvornost za zaštitu: Uloga parlamenata u zaštiti života civila – Prvi stalni komitet za mir i međunarodnu sigurnost

Ovaj komitet ukupno se sastao pet puta za vrijeme zasjedanja. Na prvom sastanku, 24. 3.2013., koizvjestioci iz Južnoafričke Republike i Bangladeša predstavili su svoje izvještaje i prijedloge rezolucije na osnovu kojih je vođena panel-diskusija. Diskusija je bila fokusirana na odgovornost u zaštiti života civila, posebno nakon nedavnih događaja na Bliskom Istoku i Sjevernoj Africi, te o ulozi koju parlamenti treba da igraju. Svi učesnici panela saglasili su se da parlamenti moraju imati značajniju ulogu te nadzirati akcije svojih vlada. Saglasili su se da međunarodna zajednica prije bilo kakve intervencije mora iscrpiti sve druge mogućnosti za mirno rješavanje sporova. Također, istaknuto je da bilo koja vojna intervencija mora biti izričito dopuštena od Vijeća sigurnosti UN-a i treba imati razumne šanse za uspjeh. U raspravi je naglašeno da parlamenti moraju učiniti sve kako bi u sukobima zaštitili živote civila, posebno žena i djece. Konsenzusom je usvojena rezolucija koja poziva sve parlamente da kroz zakonodavstvo zaštite svoje stanovništvo od genocida, etničkog čišćenja, ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti, ratificiraju Rimski statut Međunarodnog krivičnog suda te nadziru akcije svojih vlada u borbi protiv terorizma.

Ad.4. Pravična trgovina i inovativni mehanizmi finansiranja za održivi razvoj – Drugi stalni komitet za održivi razvoj, finansije i trgovinu

Drugi stalni komitet održao je sastanke 23. i 25. 3.2013. a rasprava je vođena na osnovu izvještaja koji su pripremili koizvjestioci gosp. X. de Donnea (Belgija) i gosp. Chitotela (Zambija).

Poseban naglasak stavljen je na pitanja održavanja adekvatnog nivoa finansiranja u vrijeme ekonomske i finansijske krize, kao i potrebu da se istraži potencijal inovativnih finansijskih mehanizama finansiranja (privatni fondovi za zdravstveni sektor, porez na devizne transakcije i korištenje garancija i osiguranja). Delegati su dali nekoliko prijedloga kojim su obogatili sadržaj nacrtu izvještaja. Panel-diskusija poslužila je kao podsjetnik da se održivi ciljevi razvoja ne mogu postići bez uvođenja novih finansijskih pristupa i popravljanja neravnoteže konvencionalne trgovine, koja tradicionalno diskriminira najsiromašnije i najslabije. Konsenzusom je usvojena rezolucija kojom se apelira na vlade i parlamente da podrže pravičnu trgovinu i uključe je kao sastavni dio ciljeva održivog razvoja poslije 2015. Osim toga, rezolucijom se traži da parlamenti i vlade istraže inovativne, otvorene i transparentne mehanizme finansiranja kako bi se omogućilo efikasnije finansiranje pravičnih-trgovinskih projekata. Rezolucijom se također apelira na vlasti da učine više u borbi protiv korupcije i udruže snage u borbi protiv utaje poreza. Parlamente i vlade podstiče se da istraže nacionalni, regionalni i međunarodni potencijal sljedećih inovativnih izvora finansiranja:

- porez na finansijske transakcije, u različitim oblicima;
- oporezivanje emisija ugljendioksida, u različitim oblicima;
- oporezivanje globaliziranih aktivnosti, kao što su zrakoplovstvo i pomorske djelatnosti;
- korištenje garancija i osiguranja kako bi se stimulirao razvoj privatnog finansiranja.

Ad.5. Korištenje medija, uključujući društvene mreže kako bi se poboljšala uključenost građana i demokratija - Treći stalni komitet za demokratiju i ljudska prava

Panel-diskusija o ovoj temi vođena je na osnovu izvještaja koizvjestilaca gđe C. Charlton (Kanada) i gđe T. Kubayi (Južnoafrička Republika). Panel-diskusija bila je dobra prilika za razmjenu iskustava između zemalja. Delegati su se saglasili u ocjeni da su društvene mreže korisne u privlačenju mladih ljudi da učestvuju u demokratskim procesima. Istaknuta je važnost demokratije i slobode izražavanja. Mnogi delegati u svom obraćanju spominjali su digitalni jaz između žena i muškaraca, razvijenih i manje razvijenih ili nerazvijenih zemalja, između urbanih i ruralnih područja, te su predložili da međunarodna zajednica podrži one zemlje kojima je potrebna pomoć za prevladavanje digitalnog jaza. U četvrtak, 28. 3. 2013., usvojena je rezolucija u kojoj se pozivaju parlamenti na aktivno pružanje informacija javnosti o parlamentarnim raspravama i procedurama, te da razviju strategije i smjernice za poboljšanu uključenost građana, dopuštajući ljudima da stvaraju mreže, motiviraju jedni druge i aktivno učestvuju u procesu donošenja odluka. Također, rezolucijom se apelira na

parlamente i parlamentarce da poštuju pravo na slobodu izražavanja, a na korisnike društvenih mreža da se suzdrže od govora mržnje i podsticanja na nasilje.

Ad.6. Od ekonomskog rasta do svrhovitog razvoja „Dobar život“: Novi pristupi, nova rješenja – odnosno kako ekonomski rast možemo preusmjeriti prema blagostanju

Ova tema zasjedanja izabrana je kao dio globalnog promišljanja o razvojnom programu i ciljevima budućeg održivog razvoja poslije 2015. koji će se odnositi kako na razvijene tako i na zemlje u razvoju. U plenarnoj raspravi učestvovalo je više od 300 delegata. Većina govornika naglasila je da demokratija, učešće, transparentnost i odgovornost predstavljaju temelj demokratskog upravljanja, što je neophodno za prosperitet koji ne može biti ostvaren bez poštivanja univerzalnih vrijednosti demokratije. Istaknuta je važnost ukidanja rodni nejednakosti u stvaranju politika blagostanja. Naime, žene, iako čine polovinu svjetske populacije, i dalje su u daleko nepovoljnijem položaju u svim sferama života. U mnogim zemljama članicama IPU-a postoje diskriminirajući zakoni koji ženama oduzimaju ekonomske mogućnosti, veće plaće i pristupe kreditima. U većini zemalja još uvijek postoje barijere koje sprečavaju žene da obavljaju političku dužnost. Svi govornici naglasili su važnost smanjenja ogromnih nejednakosti i mogućnosti koje postoje danas unutar i između zemalja. Naglašeno je da podsticaji i propisi na tržištu moraju biti jednaki za sve. Ocijenjeno je da prijelaz na politike blagostanja neće biti lak, ali značajna eksperimentiranja su potrebna cijelom svijetu. Osim toga, privatni sektor mora biti lider u ostvarivanju novih radnih mjesta, a prioritet treba dati nezaposlenim mladim ljudima i ženama. Vlade su pozvane da usvoje mjere koje će ciljano poboljšati ekonomske, socijalne i ekološke politike za dobrobit svih ljudi. Mjerenje nacionalnog blagostanja preko BDP-a bit će ključno u redefiniciji rasta, ne samo u smislu materijalne proizvodnje i potrošnje, nego i u smislu društvenog i ekonomskog progresa. Svi učesnici plenarne rasprave saglasili su se da razmišljanja o novom ekonomskom modelu razvoja zahtijevaju drugačiju vrstu globalizacije: onu koja se više zasniva na solidarnosti i saradnji, nego na nesputanom natjecanju. Politike blagostanja zahtijevaju da svi građani, posebno ranjive grupe, kao što su: žene, mladi i siromašni, učestvuju u donošenju odluka. Biti u mogućnosti učestvovati u odlukama koje utiču na naše živote ključna je dimenzija blagostanja. Učešće, transparentnost i odgovornost ključni su stubovi demokratskog upravljanja i nosioci održivog razvoja. U tom smislu bit će važnije nego ikad za parlamente da potvrde svoje legitimno mjesto u procesu donošenja odluka kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou. U raspravi je ukazano na ključnu ulogu parlamenata u cijeloj arhitekturi demokratskog upravljanja, odnosno parlamenti su ti koji treba da igraju centralnu ulogu u provođenju budućih ciljeva održivog razvoja.

Sjednica Upravnog vijeća IPU-a

Na sastanku Upravnog vijeća generalni sekretar IPU-a Andres Johnsson upoznao je delegate s godišnjim finansijskim izvještajem i revidiranim finansijskim izvještajem za 2012. godinu. Prvi put u historiji finansijski izvještaji pripremljeni su u potpunosti u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima javnog sektora (IPSAS). Konačan rezultat za 2012. godinu pokazao je da je IPU ostvarila ukupni suficit u iznosu od 1.015.711 eura. Kako je pojasnio sekretar, to je rezultat povećanog dobrovoljnog finansiranja u protekloj godini kao i u štednji u kadrovskim i administrativnim poslovima. Vijeće je prihvatilo izjavu predsjednika IPU-a u kojoj je izrazio zabrinutost zbog državnog udara u Srednjoafričkoj Republici, gdje je naoružana grupa preuzela vlast i raspustila izabrani parlament. Vijeće je također prihvatilo da se 130. zasjedanje Skupštine od 10. do 13. 4. 2014. održi u Bakuu, pod uslovom da Vlada Azerbejdžana garantira da će sve zemlje članice dobiti vize za dolazak na zasjedanje. Pozdravljeni su pozivi parlamenta Vijetnama da se 132. zasjedanje Skupštine 2015. godine održi u Hanoju, te 2016. u Zambiji. Od Sekretarijata IPU-a zatraženo je da preduzme uobičajenu istraživačku misiju. Usvojene su i predložene teme za 130. zasjedanje:

1. Doprinos parlamenata svijetu bez nuklearnog naoružanja – Prvi stalni komitet za mir i međunarodnu sigurnost;
2. Prema razvoju otpornom na rizike: uzimanje u obzir demokratskih trendova i prirodnih ograničenja – Drugi stalni komitet za finansije, trgovinu i održivi razvoj;
3. Uloga parlamenata u zaštiti prava djece, posebno djece migranata bez roditelja, te sprečavanje njihove eksploatacije u situacijama rata i sukoba - Treći stalni komitet za demokratiju i ljudska prava.

Članovi naše delegacije za vrijeme zasjedanja aktivno su učestvovali u radu geopolitičke Grupe G12+. Na sastancima su razmatrane teme dnevnog reda jesenjeg zasjedanja Skupštine u Ženevi, aktivnosti Upravnog vijeća IPU-a i nominacije za upražnjena mjesta u radnim tijelima. Članovi Grupe u radnim tijelima IPU-a predstavili su rad u proteklom periodu, dok su izvjestioci predstavili izvještaje za panel-diskusije. Na sastanku se glasalo i o zahtjevu Parlamenta Ukrajine za priključenjem Grupi. Iako je u raspravi koja je prethodila glasanju bilo oštih protivljenja zbog nepoštivanja ljudskih prava i političkih sloboda u Ukrajini, te su osuđivani krivični postupci i tužbe protiv Julije Timošenko i bivših članova Vlade, dvotrećinskom većinom glasova Parlament Ukrajine izabran je u članstvo Grupe.

Delegacija PSBiH učestvovala je i na panel-diskusiji o borbi protiv trgovine drogom u kojoj je učestvovalo više od 100 delegata iz preko 70 zemalja članica IPU-a. Moderator panel-diskusije bio je Lord Dholakia iz Doma lordova britanskog parlamenta. U vrlo burnoj trosatnoj raspravi učesnici su imali priliku podijeliti iskustva svojih država u borbi protiv trgovine drogom, postavljati pitanja i davati komentare. Siromaštvo i nejednakost su identificirani kao ključna pitanja. Saglasili su se da problem droga nadilazi nacionalne parlamente te da se borba protiv kriminala mora voditi na globalnom i regionalnom nivou.

Na panelu je naglašena važnost jačanja parlamenta i drugih vladinih institucija kao jednog od načina borbe protiv korupcije i trgovine drogom, te je stoga potrebno unaprijediti međusobnu saradnju u ovoj oblasti. Panelisti su oštro osudili kriminalne aktivnosti i bili stava da je neophodno vođenje odlučujuće i organiziranije borbe protiv ilegalne trgovine drogom i svih popratnih kriminalnih aktivnosti. Panel- diskusiju pratili su mediji iz cijele Latinske Amerike.

Na marginama zasjedanja članovi Delegacije PSBiH imali su bilateralne susrete s delegacijama Srbije, Hrvatske, Azerbejdžana i Velike Britanije. Na sastanku s delegacijom Srbije prisutni su bili Nada Kolunžija, Marija Obradović i Vladimir Marinković, a Hrvatske predsjednik delegacije Dražen Đurović. Na sastancima je razgovarano o položaju i nastavku saradnje zemalja u okviru IPU-a. Sagovornici su se saglasili da zemlje regiona treba da razmjenjuju iskustva na putu ka evropskim integracijama ali da i dalje zajedno nastupaju u Interparlamentarnoj uniji.

Također, članovi Delegacije susreli su se i s delegacijom Azerbejdžana, predvođenom Valehom Alasgarovim, predsjednikom delegacije. Alesgarov je izarazio zadovoljstvo prijateljskim odnosima dvije zemlje koje, prema njegovim riječima, imaju mnogo sličnosti i dugu tradiciju. Zahvalio se članovima Delegacije na usvojenoj Rezoluciji o Azerbejdžanu u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Na sastanku s britanskom delegacijom u IPU-u, predvođenom Robertom Walterom, razgovaralo se o aktuelnim političkim prilikama u BiH. Parlamentarci iz Velike Britanije zanimali su se za razloge zbog kojih Bosna i Hercegovina posljednjih mjeseci stagnira na putu ka Evropskoj uniji i članstvu u NATO-u. Na sastanku je izražena bezrezervna podrška BiH i njenim građanima na tom putu, ali i naglašeno da se bh. zvaničnici što prije moraju dogovoriti o strukturnim reformama i ustavnim promjenama koje će BiH što prije integrirati u EU. Zahvalili su se na nedavno upućenom pozivu da posjete BiH te predložili da se posjeta organizira u drugoj polovini ove godine, a da se tačan termin dogovori diplomatskim putem.

Izveštaj pripremila:

Marina Mijačević,
sekretar Delegacije PSBiH u IPU-u

Izveštaj odobrio:

Drago Kalabić,
predsjedavajući Delegacije PSBiH u IPU-u

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a